

elmi cəhətdən əsaslı qurulmasına çalışır və kitabxanaya aid olan hər bir sorğunun cavablandırılmasına, işlə bağlı problemlərin vaxtında həll olunmasına çalışır.

Kitabxanada 8 şöbə və 13 bölmə fəaliyyət göstərir, 74 nəfər işçi çalışır.

Universitetin elmi kitabxanası professor-müəllim və tələbə kontingentinə daha yaxşı xidmət etmək üçün öz səylərini daha da artıraraq universitetin qarşısında duran məsələlərin həllində öz üzərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün əməli fəaliyyətini bundan sonra da davam etdirmək əzmindədir.

Aydındır ki, kitabxanada iş elə qurulmalıdır ki, kitabxanaya gələn oxucu oradan təəssüf hissi ilə, narazı halda çıxmasın. Özünə lazım olan ədəbiyyatı və yaxud məlumatı ala bilsin. Oxucunu razı salmaq üçün ilk növbədə, onlara lazımı məlumatlar verilməlidir.

Kitabxana digər böyük bir vəzifəni də yerinə yetirir. O, kitabların qorunması, onlarla rəftar qaydalarının öyrədilməsi, maarifləndirmə işinin genişləndirilməsi sahəsində də ardıcıl iş aparır. Kitabxana hər bir ali məktəbin elmi simasıdır. Onun zənginləşdirilməsi, operativliyi oxucuların mütləq mədəniyyətinin yüksəldilməsinə kömək edir. Bu sahədə alimlərimizin müxtəlif nəşriyyatlarda işıq üzü görən kitablarının onlar tərəfindən kitabxanaya verilməsi də az əhəmiyyət kəsb etmir. ADPU-nun 90 illiyi ərəfəsində görülən çox mühüm tədbirlər sırasında kitab fondunun zənginləşdirilməsi də nəzərə alınmışdır.

Unutmaq lazım deyil ki, cəmiyyətin kitabxanalara ehtiyacı böyükdür. Ona görə də kitabxanalar onu yaradan cəmiyyətin mənafeyinə, inkişaf və tərəqqisinə, cəmiyyət üzvlərinin təhsilinə, tərbiyəsinə və yüksəlməsinə nümünəvi xidmət göstərməlidir.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Azərbaycan təhsil siyasəti (1998-2005), II hissə, Bakı, Təhsil, 2005.
2. Mərdanov.M. Azərbaycanın təhsil tarixi, 2-ci hissə, Bakı, 2011.
3. Xələfov.A. Kitabxanaşünaslığa giriş, Bakı, 2001.
4. Cəbrayilov.M. İlk ali pedaqoji təhsil ocağı, // Azərbaycan məktəbi, 2012, №1

A.Гуссейнов

История интеллектуальной базы университета

Резюме

В статье речь идет о библиотеке, которая способствует формированию научно-культурного уровня студентов университета. Ежегодное пополнение библиотеки новыми книгами создает благоприятную атмосферу среди читателей. В XX веке библиотечное дело прошло длинный путь развития в области информатики.

A.Husseyinov

Intellectual Source of the University Summary

In this article it is spoken about the great role of libraries on the development of science and culture. It is noted that libraries turned basic factors on sharing information in the society, formulating core virtues, enhancing scientific, cultural and intellectual levels of the people. The library also maintains on preserving different books and manuscripts.

Qabaqcıl məktəblərimiz

ÜMİDLƏR DOĞRULUR

Məhəbbət Vəliyeva

Akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin direktoru, əməkdar müəllim

Ölkəmizin müstəqillik qazandığı dövrdən iyirmi ildən artıq bir müddət keçir. Tarix baxımından bu müddət qısa bir zaman olsa da bu gün arxaya dönüb keçdiyimiz yola nəzər saldıqda yaşanan hər anın, hər günün, hər ilin nə qədər önəm daşdığı aydın görünür. Bu dövr — XX əsrin sonu və XXI əsrin ötən on ili tarix və Azərbaycan üçün sürətli inkişaf dövrü kimi səciyyələnilir. Məhz təhsil də bu dövrdə dövlətin əsas prioritet sahələrindən birinə çevrilmişdir. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin sözləri əsas istiqamətverici göstəriş olmuşdur: "İqtisadiyyatda, mədəniyyətdə, elmdə — həyatın bütün sahələrində əldə olunmuş nailiyyətlərin başında duran, onun əsasını təşkil edən, köktü olan məktəbdir, təhsildir, müəllimdir". Bu kursu qətiyyətlə davam etdirən ölkə Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan təhsilinin inkişafında daha uğurlu nəticələrin əldə olunmasına diqqət və qayğı göstərir.

Ölkəmizin təhsil sistemində gedən inkişaf prosesi təkcə müasir standartlara cavab verən məktəblərin təmiri və tikintisi, maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, kadr potensialının keyfiyyət göstəricilərinin artırılması, İKT-nin məzmununda geniş və məqsədyönlü istifadəsi, yalnız yeni kurikulumun tətbiqi baxımından deyil, eyni zamanda, yeni strukturlu təhsil müəssisələrinin yaradılması baxımından da səciyyəvidir. "Təhsil haqqında" Qanunda yazıldığı kimi, ümumtəhsil məktəblərinin fəaliyyəti ilə yanaşı, ibtidai,

orta və tam orta təhsil pillələri üzrə ayrı-ayrılıqda fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrinin açılması, həmçinin X-XI siniflərdə təhsilin təmayüllər üzrə təşkili müasir dövrün ən önəmli məsələlərindən biridir. Dünya ölkələri bu baxımdan geniş təcrübəyə malikdirlər. Bu da təsadüfi deyildir ki, müasir dövrdə Azərbaycan təhsili öz milli-mənəvi dəyərlərinə və məktəbşünaslıq baxımından çoxillik təcrübəsinə əsaslanan, bununla yanaşı dünya təhsilində uğurla inteqrasiya edən bir təkamül dövrünü yaşayır. Belə bir zamanda keyfiyyəti təmin edən əlverişli təhsil mühitinin yaradılmasında təhsil pillələrinin məhz ayrı-ayrılıqda fəaliyyətinin daha böyük səmərə verəcəyi də ümid verir.

Ölkə üzrə dörd il əvvəl ibtidai təhsil pilləsində başlanmış və uğurla yekunlaşan, yeni tədris ilindən beşinci siniflərdə tətbiqinə başlanacaq kurikulumun məqsədi və vəzifəsi təhsilin vahid standartlar əsasında təşkilinin təmin olunmasıdır. Kurikulumda nəzərdə tutulan standartların tələblərindən biri də budur ki, vahid dövlət standartları əsasında təhsil alan şagirdin növbəti təhsil pilləsini başqa müəssisədə uğurla davam etdirməsi üçün şərait yaradılmalıdır.

Sevindirici haldır ki, belə məktəblərdən biri də Akademik Zərifə Əliyeva adına liseydir.

Liseyimiz 28 aprel 2008-ci ildə görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə Əliyevanın anadan olmasının 85 illik yubileyi günü açılmışdır. Açılışda Azər-

baycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev iştirak etmiş, liseyin maddi-texniki bazası ilə tanış olaraq onun gələcəyinə böyük ümidlər bəslədiyini söyləmişdir.

Odur ki, 28 aprel xalqımızın görkəmli alimi nəciib insan Zərifə xanımın doğum günü olmaqla yanaşı, bizim üçün həm də liseyimizin yaranış gündüdür. Bu tarixi gündən dörd il ötməsinə baxmayaraq, bu gün nailiyyətlərimiz çoxalır. Bunlar ona görə mümkündür ki, liseyimiz millətimiz və dövlətimiz qarşısında məsuliyyətimizin və borcumuzun sonsuz olduğunu düzgün dəyərləndirir.

Akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin strukturu Azərbaycan və rus bölmələri üzrə 9-11-ci siniflərdən ibarətdir. Lisey 840 şagird yerlikdir və hal-hazırda burada 500-dən artıq şagird oxuyur. Təhsil riyaziyyat-texniki, riyaziyyat-iqtisadiyyat, humanitar fənlər və təbiət fənləri təmayülləri üzrə təşkil edilmişdir. Şagird qəbulu hər ilin iyun ayında iki mərhələli müsabiqə yolu ilə aparılır. Müəssisəmiz müasir təhsil standartlarına cavab verən güclü maddi-texniki bazaya və peşəkar kadr potensialına malikdir. Lisey Təhsil Nazirliyinin birbaşa tabeliyindədir. Müəssisəmiz dövlətin və hörmətli nazirimiz Misir Mərdanovun qayğısı ilə əhatə olunmuşdur. Liseyin sponsoru isə ARDNŞ-dir. Bu diqqət və qayğı liseydə çalışan hər bir şəxsin maddi rifahının yaxşılaşmasına təsir göstərməklə yanaşı, eyni zamanda məsuliyyətimizi birə on artırır. Liseyin pedaqoji kollektivi öz fəaliyyətini planlaşdırarkən qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olmaq üçün bəzi problemlərin həllini daha vacib sayır:

- müxtəlif məktəblərdən bizə qəbul olacaq şagirdlərin bilik və bacarıqlarının lazımı səviyyəyə çatdırılmasına nail olmaq;

- onların meyil, maraq və qabiliyyətlərini aşkar edərək təmayüllər üzrə işi səmərəli təşkil etmək;

- məktəbin beynəlxalq səviyyəli olimpiadalarda, layihələrdə uğurlu iştirakını təmin etmək;

- məzunların ən yüksək nəticələrlə ali məktəblərə qəbuluna nail olmaq;

Bunun üçün ilk növbədə qabaqcıl təhsil müəssisələrinin, o cümlədən özəl liseylərin fəaliyyətini arayıb təhlil etməkdə yaradıcı fəaliyyətə üstünlük verilməlidir. Bu istiqamətdəki fəaliyyətimizdə təhsilimizdəki ənənələrə, o cümlədən pedaqoji fəaliyyətə başladığım 190 nömrəli məktəbin, uzun illər onun direktoru işləmiş mərhum Sona Tağıyevanın rəhbərlik üsuluna yaradıcı münasibət bəsləməyimiz də az rol oynamamışdır. Bundan əlavə, 2003-2008-ci illərdə XXI əsr Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzində tədris işləri üzrə müavin vəzifəsində işləyəndə də müəyyən təcrübələrə yiyələnmişəm. Öz işinin mahir bilicisi və tələbkar rəhbərlik prinsipləri olan "Çağ" Öyrətim Şirkətinin liseylərinin fəaliyyəti və qazanlıqları uğurlu nəticələr də diqqətimizdən kənarda qalmamışdır. Bu liseylərdə təlim-tərbiyə prosesinin effektiv təşkili, müəllim-şagird, məktəb-valideyn münasibətlərinin fərqli müstəvidə formalaşması, şagirdlərin sosial həyata hazırlıq bacarıqlarının inkişafı önəmli məsələlərdəndir. Bütün bunlar uğur üçün möhkəm zəmin yaradılmasına kömək etdi. Çağ Öyrətim İşlətmələri Şirkəti İdarə Heyətinin sədri Ənvər Özəran başda olmaqla liseyin rəhbərliyindən sırasıyla işçisinə kimi hər kəsin bizə göstərdiyi diqqət, qayğı və mənəvi dəstək sonralar əldə etdiyimiz uğurlarda müstəsna rol oynadı. Müəssisəmiz onların köməyini minnətdarlıqla qiymətləndirir.

Məktəb quruculuğu prosesinin iştirakçılarının pedaqoji, xüsusilə də məktəb təcrübəsinin öyrənilməsi çox önəmlidir.

Bu baxımdan liseyin idarə edilməsinə rəhbərlik edənlər — təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavinini, respublikanın əməkdar müəllimi Rəna Süleymanova, müavinlər Ələddin Məmmədli və Aygün Əzizova uzun illərdir təhsil sahəsində böyük təcrübə qazanmışlar. 2 müəllimimiz "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilmişdir. Ümumiyyətlə, liseyin müəllimləri arasında 2 əməkdar müəllim, 4 fəlsəfə doktoru, 7 "Ən yaxşı müəllim", 6 nəfər dərslilik müəllifi, 4 nəfər Təhsil Nazirliyinin eksperti, 6 nəfər TQDK-nın ekspertidir. Göründüyü kimi, bu müəllimlər öz peşəkarlıqları ilə yanaşı, bütövlükdə Azərbaycan təhsilinin inkişafı yolunda fədakarlıqla çalışırlar. Ölkəmizdə təhsilə göstərilən və son illər daha da artan diqqət və qayğının təhsil sahəsində məqsədimizə şərait, vicdana xidmət edən hər bir kəsin əməyi dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.

2011-ci tədris ilindən liseyin 10-cu siniflərində Təhsil Nazirliyi tərəfindən pilot layihə təşkil edilir. Bu layihə əsasında şagirdlərə seçdikləri təmayül üzrə fənlər dərindən saatlar hesabına tədris edilir. Belə ki, riyaziyyat-texniki təmayüllü siniflərdə riyaziyyat, fizika, kimya dərindən tədris edildiylə halda, humanitar fənlər üzrə təmayüllü siniflərdə ingilis dili, ana dili və tarix fənləri dərindən öyrədilir. Bu şagirdlər tam orta təhsil kursunu bitirdikdə maraq göstərdikləri elmi daha dərindən mənimsəmiş olurlar. Bu layihənin uğurlu nəticə verəcəyinə artıq indidən inan və ümid yaranmışdır.

Liseyin dörd illik fəaliyyəti nəticəsində bir sıra nailiyyətləri olmuşdur. Bunlardan bəziləri haqqında söz açmaq yerinə düşər:

2009-cu il liseyin şagirdləri yay təlim düşərgəsinin iştirakçısı olmuşdur. (100 şagird üçün ingilis dili və kompüter üzrə təlim); Moskva şəhərində keçirilən

"Planetin Eruditləri" müsabiqəsində I dərəcəli diplom almışdır. "Gənc kompüter istedadları" respublika müsabiqəsində 5 şagird I yer tutmuşdur; İştirakçılar Gürcüstanda keçirilən Beynəlxalq Ekoloji turnirdə III dərəcəli diploma layiq görülmüşdür; Kollektivimiz İEARN təşkilatının xətti ilə Kanada və Türkiyə müəllimlərinin və şagirdlərinin beynəlxalq konfransında, Kipr və Soçidə təhsillə bağlı seminarlarda iştirak etmişlər.

2010— Araz kursları tərəfindən keçirilən bilik yarışlarında II dərəcəli diplom; Ətraf Mühitin Mühafizəsi IV Beynəlxalq Layihə Olimpiadası (İNEPO-AVRASIYA)—Gümüş və Bürünc medallar; "Xüsusi istedadla malik olan uşaqların (gənclərin) yaradıcılıq potensialının inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2006-2010)" üzrə kimya, fizika və biologiya fənləri üzrə I və III dərəcəli diplomlar almışlar.

2011 — "Minilliyin Qloballaşan problemləri" müsabiqəsində I dərəcəli diplom; Bakı şəhəri Yasamal rayonu İdman və Gənclər İdarəsinin keçirdiyi XXII spartakiadada I dərəcəli diplom; Ətraf Mühitin Mühafizəsi V Beynəlxalq Layihə Olimpiadasında (İNEPO-AVRASIYA) Qızıl və Gümüş medallar; mənəvirlər arasında 1 nəfər qızıl medal mükafatçısı, 5 nəfər Prezident təqaüddüslü olması və 173 məzunun ali məktəblərə yüksək balla qəbulu belə nailiyyətlərdəndir.

2012—Təhsil Nazirliyi tərəfindən keçirilən "Sabahın alimləri" Respublika Müsabiqəsinin qalibləri (I, II, III yerə layiq görülmüş 12 layihə işi); aprel-Ətraf Mühitin Mühafizəsi VI Beynəlxalq Layihə Olimpiadasında (İNEPO-AVRASIYA) qaliblər sırasında olmuş, 13-18 may tarixində ABŞ-ın Pensilvaniya ştatının Pittsburg şəhərində keçiriləcək Intel "İSEF" Elm və Mühəndislik Layihə Olimpiadasında iştirakımız da bu qəbildəndir.

Qısa müddətdə əldə etdiyimiz nailiyyətlər arasında liseyimizin qəbul nəticələri xüsusi yer tutur. Qəbulla bağlı qarşıya qoyduğumuz hədəfə yaxınlaşdığımızı desək, yanlışdır. Belə ki, liseyin artıq iki buraxılışı olmuşdur və bu müddətdə liseyi 221 nəfər (2010-cu il 48 şagird, 2011-ci il 173 şagird) bitirmişdir. Məzunlarımız istər yerli ali məktəblərdə (173), istərsə də xarici universitetlərdə (47 nəfər) təhsillərini uğurla davam etdirirlər. Onlardan 48 nəfər qəbul imtahanlarında 600-dən, 57 nəfər 500-dən çox bal toplamışdır. Ötən tədris ilinin məzunlarından Məmmədli Mətanət liseyi qızıl medalla bitirmiş, 695 balla ATU-nun müalicə işi fakültəsinə, Həsəni Aydın 690 balla Neft Akademiyasına, Hüseynova Məryəm 685 balla ATU-nun müalicə işi fakültəsinə, İsayeva Səbinə 682 balla Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının riyaziyyat fakültəsinə, Həsəni Qüdrət 675 balla QAU-nun kompüter mühəndisliyi fakültəsinə qəbul olmuşdur. Onların 5-i də Prezident təqaüddəçisidir.

«Abituriyent» jurnalının 2011-ci il tarixli 12-ci nömrəsindən liseyimiz haqqında yazılanlar bu təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin düzgün təşkil olunmasını deməyə əsas verir: "Akademik Zərifə Əliyeva adına tam orta məktəbin məzunlarının nəticələrini xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Çoxsaylı məzun kontingentinin (156 nəfər) olmasına baxmayaraq, məktəbi təmsil edən orta statistik abituriyentin qəbul imtahanlarında topladığı bal 509,115-ə bərabər olub. Məktəbin məzunlarının yarısından çoxu 500-dən, 41 nəfəri isə 600-dən yuxarı bal toplayıb, 145 məzun respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunub".

"2007-2015-ci illərdə Azərbaycan Gənclərinin Xarici Ölkələrdə Təhsili üzrə

Dövlət Proqramı" çərçivəsində məzunlarımızdan Q.Qasımsadə və K.Quliyev ABŞ-da, Ş.Şamilov Türkiyədə təhsil alır. Demək olar ki, dünyanın bir çox ölkələrində—Kanada, Şotlandiya, ABŞ, Çexiya, Polşa, Rusiya, Ukrayna, Türkiyə, İngiltərə, Kipr, Bolqarıstan və s. təmsilçilərimiz var və biz onlarla qürur duyuruq. Ümidvarıq ki, lisey və sonralar universitet təhsili bütün məzunlarımızın layiqli vətəndaş və gərəqli mütəxəssis kimi yetişmələrinə səbəb olacaq.

Liseyin pedaqoji kollektivi üzərinə götürdüyü bu çətin, eyni zamanda şərəfli işin öhdəsindən layiqincə gəlmək üçün səylə çalışır. Biz bilirik ki, bu gün uşaqlarımıza göstərdiyimiz xidmətin bəhrəsini gələcək nəsillər görəcəkdir. Çətinliklə qazandığımız müstəqilliyimizi etibarlı nəsilərə ötürdüyümüzə tam əmin olduğumuz üçün hər birimizin amalı liseyimizin adına və andına sədəqətlə xidmət etməkdir.

Rayçı: əməkdar müəllim A.Mahmudova

M.Велиева

Оправдываются наши надежды
Резюме

В статье говорится об успехах, достигнутых нашим лицеем за последние 2009, 2010, 2011, 2012 годы, особенно в области поступления наших абитуриентов в ВУЗы

M.Valiyeva

Our wishes come true
Summary

The article deals with the recent achievements of the lyceum, in the years 2009, 2010, 2011, 2012, especially, it tells about the success of school-leavers while entering the higher schools.

İdarəetmə məsələləri

TƏHSİLİMİZƏ DÖVLƏT QAYÇISI BİZİ RUHLANDIRIR

Təvəkkül Əliyev

Şuşa Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri,
əməkdar müəllim

Müstəqillik illərində Azərbaycanda böyük işlər görülmüş, uzun illər aparılan mübarizə uğurla başa çatdırılaraq xalqımızın azad ölkənin vətəndaşı olmaq, öz müqəddəratını təyin etmək arzusu reallığa çevrilmişdir.

Sevindirici haldır ki, 20 il ərzində ölkəmiz dünyanın ən inkişaf etmiş, mədəni dövlətləri səviyyəsinə çatmaq üçün bütün səyləri səfərbərliyə alınmış, ümum-milli liderin zəngin idarəçilik təcrübəsi, dönməz iradəsi ilə bu məqsədin əldə edilməsinə imkan və şərait yaranmış, hələ 70-ci illərdə təməli qoyulmuş nəhəng quruculuq işləri öz yeni mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev demişdir: "Həyat böyük bir prosesdir. Bu prosesdə uğurla iştirak etmək üçün insan müasir tələblərə uyğun olan təhsilə malik olmalıdır. Təhsil də daim təkmilləşdirilməlidir".

Ölkədə aparılan genişmiqyaslı islahatçı proqramlar, son illərdə iqtisadiyyatımızda baş verən sıçrayış, yüksək tempili inkişaf, o cümlədən təhsilimizin də yüksələn xətt üzrə inkişafı üçün mühüm işlər görülmüşdür. Təhsili Azərbaycanın davamlı inkişafının əsas amillərindən biri sayan İlham Əliyev Prezident seçildiyi gündən təhsili özünün daxili siyasətində prioritet istiqamət kimi götürmüş və onun inkişafına daim qayğı göstərmişdir. O, çox haqlı olaraq qeyd edir ki, "yüksək təhsil səviyyəsi olmasa, peşəkar-

lıq olmasa, gənclər ən müxtəraqqi texnologiyalara yiyələnməsələr, həqiqətən, inkişaf etmiş dövlət qurmaq mümkün deyil".

Məhz buna görə də təhsilin, elmin cəmiyyətdəki mühüm rolunun yüksək qiymətləndirilməsi və onlara göstərilən ardıcıl diqqət və qayğı siyasətində Azərbaycan təhsili son illər özünün yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Bu dövrün əsas xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, təhsilin ayrı-ayrı sahələri deyil, o, bütövlükdə kompleks şəkildə inkişaf etdirilir. Təkcə onu göstərmək kifayətdir ki, son 7 il ərzində təhsil tariximizdə ilk dəfə olaraq 16 inkişaf yönümlü Dövlət Proqramı təsdiq olunub və uğurla həyata keçirilməkdədir.

Dağlıq Qarabağ hadisələri ilə bağlı yaranmış şəraitdə torpağımızın 20 faizi işğal olunmuş və ölkədə böyük dincərginlər və qaçqınlar ordusu yaranmışdır. Bu problemlərin yoluna qoyulması yalnız dövlətimizin qayğısı nəticəsində mümkün oldu. Belə ki, Dağlıq Qarabağ və onun ətrafındakı rayonların əhalisi ayrı-ayrı rayonlarda yerləşdirildi.

Şuşalıqlar dövlətimizin bu qayğısına öz əməli işləri ilə cavab verirlər. Ölkəmizdə təhsilin prioritet sahələrindən birinə çevrilməsi işində müəllimlərimizin əməyi danılmazdır. Onlar müasir təhsilə verilən tələblərin yerinə yetirilməsində, dövlətimizə möhkəm bağlı olan vətəndaşların yetişdirilməsində az zəhmət çəkməmişlər. Buna görədir ki, son illərdə təhsil